

Halászati Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XXV. évfolyam
2024. május

Gondokkal teli tavasz a halászati ágazatban

Az idei év első négy hónapja várakozással telt a magyar halászati ágazat szereplői számára is. Az időjárás több esetben felülírta a megszokott helyzetet, mivel a korai meleg a sekélyebb vizű tógazdaságok tavait hamarabb felmelegítette, mint ahogy ez évtizedek óta történt. Ennek pedig olyan következményei voltak, hogy a ponty korábban „ébredt fel” a téli álmából, ugyanakkor a víz minősége is több figyelmet kívánt, az oxigénhiány mellett pedig halbetegségekkel is számolni kellett. Dr. Németh István, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) elnöke értékelte az ágazat helyzetét.

• Elnök úr, Ön mint az egyik legnagyobb haltermelő, hogyan minősíti az év első hónapjait?

– Csokorba gyűjtve a nehézségeket azt kell mondanom, hogy számos külső tényező nehezíti a termelést, emellett a piaci helyzet sem rózsás, nem beszélve arról, hogy problémák vannak az értékesítés területén is. Kezdjük a termeléssel: jelenleg a legfontosabb megemlíteni azt a rendkívüli időjárást, ami ez év tavaszán beköszöntött. Egy nagyon gyors, váratlan felmelegedés felborította azt a biológiai ciklust, amit megszoktunk az édesvízi halaink tekintetében. Beszélgetésünk idején is (április 10-én), napközben 25–28 Celsius-fokot mértünk, a tavak vizei túlmelegedtek, aminek következtében robbanásszerűen ment végbe a halak ívása. Nagy nehézséget okozott ez a meleg a csuka előnevelésben, a ponty szaporítás előkészítésében, illetve a telelői kapacitások tartásában. Nem számítottunk a klímaváltozás ilyen gyors felpörgésére, ez ugyanis komoly hátrányt jelentett a tavalyi halkészletek tárolásában, a szaporítások előkészítésében.

• Ennyire befolyásolja a hirtelen felmelegedés a halak életciklusának alakulását?

– Igen, mert a halak akklimatizációja lassabb, mint amilyen gyors a klímavál-

tozás. Olyan problémáink voltak, hogy a kihelyezett csukalárva a meleg víz miatt a kannibalizmus jeleit mutatta, a nagyobb lárvák elkezdtek enni a gyengébb, kisebb lárvákat. Sietni kellett a stülőszaporítással is, míg a pontyanyákat is el kell különíteni egymástól, mert ezen a hőmérsékleten könnyen elszórhatják az ikrát, így az nem lesz elegendő a szaporításhoz.

• Hogyan alakult a piaci helyzet, milyen problémát lehetett érzékelni?

– Azt, hogy folyamatosan zsugorodik, emellett az étkezési halak iránt jelentősen csökkent a vásárlók igénye. A tavalyi háromnyaras pontyból és busából számottevő tételek szorultak be. A ragadozó halaknál és keszegféléknél azonban nem kell ilyen tételekről beszámolnom, mert tavaly ősszel a horgászszervezetek a ragadozó halfajokat, a keszegféléket nagyobb mennyiségben felvásárolták, és ez is jelzi, hogy a horgászokkal kitűnő a kapcsolatunk. Az egész piaci szegmensben nő a horgászok szerepe, jelentősége, ezért is kell nagy figyelmet fordítanunk a horgászszervezetek minőségi kiszolgálására. Visszatérve a piacra: tavasszal nem nőttek úgy az árak, ahogy ezt a haltermelők elvárták volna, így gyakorlatilag a tavaly őszi árakon köttetek az értékesítési szerződések. Hozzá-

Németh István, a MA-HAL elnöke

teszem, hogy a busánál még árcsökkenést is végrehajtottunk. Jelenleg is tároljuk az őszi halkészleteket, ami a cégek pénzügyi stabilitását rendkívüli módon megnehezíti. Az eladatlan készletek ugyanis csak viszik a pénzt és nem hozták. Mindezek mellett az exportpiacok sem úgy működnek, ahogy korábban, ugyanis csökken az édesvízi halak iránti kereslet, így a magyar exportlehetőségek is szűkülnek. Ezt érzik azok a nagyobb haltermelők, akik az exportpiacokon is jelen vannak.

• Van-e, lesz-e elegendő termelési alapanyag?

– Ezzel kapcsolatban jó híreim vannak, mert mind ivadékból, mind kétnyaras pontyból sikerült elegendőt termelni, tehát ezekkel az alapokkal nincsenek problémáink. Aki tavaly a Dunántúlon korábban lehalászott, annak a tavait sikerült feltölteni, mert a vízellátás is rendben volt. Akinek viszont tavaszra is

▶ maradt lehalászni való hala, az most – a Dunántúlon – vízhíánnyal küszködik. Szerintem tartós aszály van jelenleg is Magyarországon, ami az alföldi körtöltéses tavakat nem érinti. Szoros összefüggésben van a klímaváltozással az is, hogy gyakran ismeretlen halbetegségek is megjelennek. Ezek jelentős halelhullást okoznak a természetes vizekben és a tógazdaságokban egyaránt. Az álmokör, a koi herpeszvírus megbetegedések prevenciója nem megoldott, gyógyszeres kezelés nincs, ezért jelentős darabszám kieséssel küzdünk a tógazdaságokban. A tavaszi felmelegedő vizeken a teleltetést követően jelentős egyedszámú pontyelhullást tapasztalunk. Ezúton is kérjük a kutatókat és a MATE-AKI-HAKI munkatársait, hogy próbáljanak az ágazat segítségére lenni ezen betegségek eredetének felderítésére, és a prevenció megszervezésében. Mi haltermelők úgy érezzük, hogy egy sötét szobában kergetünk egy fekete macskát, mert még támpontunk sincs ahhoz, hogy mit csináljunk. De segíti az önköltségek csökkentését, hogy a takarmányárak jelenleg reális áron érhetők el. A költségeket viszont növeli, a jövedelmezőséget pedig rontja a halszállítás magas ára, egyrészt az üzemanyagárak növekedése, másrészt a megdrágult útdíjak miatt.

• Régóta mondják, hogy a hal gyógyításához nincsenek gyógyszerek. Mi ennek az oka?

– Erre nem tudok értelmes magyarázatot adni, csak annyit, hogy ezekre a vírusos halbetegségekre valóban nincsenek engedélyezett gyógyszerek az Európai Unióban. Feltételezzük, hogy klórmentes, rézgálicos kezeléssel (ami szintén nem engedélyezett az EU-ban) csökkenthetők a vírus okozta károk, de a mérszől a vírus nem, a hal viszont tovább pusztul. Ezért is kérjük a kutatókat, hogy foglalkozzanak ezzel az egyre inkább megjelenő problémával.

• Hogyan állnak a munkaerő frontján?

– Rosszul. Egyrészt azért, mert a környező mezőgazdasági üzemek, ahol a halastavak is vannak, még mindig jobb anyagi helyzetben működnek, mint a tógazdaságok. Az egyes munkakörökben jobb fizetéssel tudják a munkaerőt alkalmazni, mint mi, így a traktorost, a kétkezi munkást, technikust könnyen elcsábítják tőlünk. Másrészt óriási probléma a halászatban a vezetői generációváltás. Jelenleg, akik a rendszerváltás után a tavakat privatizálhatták, ma már nyugdíjas korban vannak, de ha a családjából nem tudja biztosítani az utánpótlást, egy kívülről jött fiatal vezető nem érzi

magának és fontosnak a céget, ahogy a régi tulajdonos. Úgy gondolom, ahol nem tud létrejönni a generációváltás, ott a tavakat értékesítik, így azokat a termelésből is kivonják, és megszűnik a haltermelés. Márpedig nem szeretnénk, ha a jelenlegi 26 ezer hektár halastó területe egyáltalán, sőt jelentősen csökkenne.

• Milyenek a termelés pénzügyi, gazdálkodási lehetőségei? Hogyan alakul az önköltség szintje?

– Pozitívként mondhatom, hogy a kormány továbbra is biztosítja a vízdíjmentességet, amit ezúton is köszönünk. Ez azért is nagy jelentőségű, mert az ágazatnak rendkívül alacsony a jövedelmezőségi szintje, az Agrárközgazdasági Intézet kimutatása szerint mindössze 2-4 százalék, így a vízdíjmentesítéssel némileg javul a jövedelmezőségünk. Köszönet az Agrárminisztériumnak azért is, hogy a területalapú ökológiai kompenzáció megjelent a MAHOP Plusz programban, azonban ezt a hektáronként összeget mindenképpen növelni szeretnénk, mert a jelenlegi nagyon alacsony. Éppen ezért a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Országos Szövetsége támogatásával a kormányhoz fordultunk, hogy a MAHOP Plusz programban meghatározott hektáronkénti 40 ezer forintot, lehetőség szerint nemzeti forrásból 100 ezer forintra egészítse ki. Erre még nem kaptunk ígéretet, de komoly lobbitevékenységet folytatunk ezért, mert ha sikerülne ezt az összeget megkapnunk, akkor lenne elegendő önerőnk ahhoz, hogy a MAHOP Plusz-ban rendelkezésre álló, 60 százalékos intenzitású támogatási forrásokat fel tudjuk használni, amivel, reményeim szerint az ágazat jövedelmezősége is növekedne majd.

Ellenben az a félelmünk, hogy nehezen tudjuk majd a brüsszeli pénzt felhasználni, mert nem lesz elegendő forrásunk az önerő előteremtéséhez. Sajnálatos tény, hogy jelenleg nagyon sok tógazdaság eladó, több száz hektáros gazdaságok hirdetik magukat, miután a tulajdonosok kiöregedtek, a problémák megszorodtak. Ha ez az ágazati zsugorodás beindul, akkor a hazai piacot, így a horgászokat sem tudjuk kellő mértékben kiszolgálni. Egyébként a nemzeti forrásból évente csupán 1,2 milliárd forintot szeretnénk igényelni a kompenzációhoz.

• Ne feledkezzünk meg a hazai fogyasztókról sem...

– Ne bizony, de sajnos ők nem nagyon veszik a magyar halat. Ennek oka, hogy a termelői árak ugyan csökkennek, de a

halértékesítő kiskereskedő cégeknél, halboltoknál a termelői ár duplájáért árulják a halat. A fogyasztó ezt a magas árat nem tudja megfizetni, így a halászati ágazat versenyképessége már a piacon is elvész. A magyar fogyasztó a két ünneptől (húsvét, karácsony) eltekintve elfordulnak az édesvízi halak fogyasztásától, miközben erősödik a lazacértékesítés. Egyedül az afrikai harcsa piaca mondható stabilnak, bár ott is tapasztalhatunk némi visszaesést.

• Ezek után milyen jövőképet rajzolhatunk az ágazat szereplői elé?

– Ha sikerül elintézni a kormánytól a hektáronként 100 ezer forintos kompenzációt, és fel tudjuk használni a MAHOP Plusz programjához, akkor az ágazatban felvásárlással vagy integráció létrejöttével végbemegy egy koncentráció. A kistermelők nem rendelkeznek szállítóeszközökkel, egyéb kapacitásokkal, így a piacon nem tudnak megjelenni. Emellett az is elképzelhető – mivel erre már vannak utaló jelek a Dunántúlon és az Alföldön egyaránt – hogy nagyobb számban megjelennek a külföldi befektetők, mivel a halastó megvehető, hiszen nem része a földalapnak. Vagyis a magyar halastó tulajdonosai nem magyarak, hanem külföldiek lesznek. Ami jó hír, hogy a MAHOP Plusz pályázat előkészítő csoportja már megkezdte a munkáját, várhatóan a május 8-i közgyűlésünkön Papp Zsolt György helyettes államtitkár ismerteti a pályázati kondíciókat, így minden bizonnyal az első pályázati kiírások ez év végére megjelennek.

• Szóljunk a marketingtevékenységről is, mert ennek erősítésére is nagy szüksége van az ágazatnak.

– A MA-HAL idén is megszervezi az országos halfőző versenyét, ebben nagy segítségünkre van Kaposvár önkormányzata, és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem kaposvári kampusza. A szeptemberi KÁN Egyetemi Napok keretében helyet kapunk ennek a népszerű versenynek a megrendezésére. Ezúttal is négy kategóriában negyven csapat indulására számítunk, elmondhatom azt is, hogy már most jelentős az érdeklődés iránta. Köszönet a Magyar Mezőgazdaság Kft.-nek, a KÁN szervezőjének is, amiért támogatja országos rendezvényünket. A marketingtevékenységet egyébként az Agrár Marketing Centrum is folytatja, és reményeink szerint a MA-HAL és a MOHOSZ Marketing Kft.-je is részesül a MAHOP Plusz forrásából saját marketingprogramjának sikeres végrehajtásához.

HAJTUN GYÖRGY

Az Ujhelyi Imre-díjban a haltermelés is szerepet játszott

Szomor Dezső, a Szomor mintagazdaság tulajdonosa, ügyvezetője idén, március 15-e alkalmából Nagy István agrárminisztertől vette át az Ujhelyi Imre-díjat. Ezt a kitüntetést az élelmiszeripar területén a technikai fejlesztésben, a korszerű gyártási eljárások alkalmazásában, új gyártmányok kidolgozásában és bevezetésében elért kimagasló eredmények elismeréseként adják.

Szomor Dezső kertész-mérnökneként mindig is vonzódott a természethez, ezért is vágott bele a rendszerváltás után, egyéni vállalkozóként a Kiskunsági Nemzeti Park területén lévő mintagazdaság felépítésébe. Persze családi kötődése is vonzotta Dömsödre, ugyanis a nagyapa innen költözött Soltvadkertre, ahol a kitüntetett is született, és nőtt fel. Soltvadkertben a Szomor család virágot termesztett, és ez a tevékenység már gyermekként is nagyon vonzotta. Szomor Dezső az egyetem elvégzése után több nagy budapesti virágtermelő szövetkezetben dolgozott, de Dömsödön lett vállalkozó, ahol természetesen virágokkal, főként rózsatermesztéssel foglalkozott évtizedekig. Dömsödön a megszokottól eltérő környezetre lelt, ahol az emberi közösségeknek, a személyes kapcsolatoknak meghatározó szerepük volt a település életének alakításában.

Egy álom vált valóra

A mintafarm kialakításának kezdete 1989-re datálódik, ugyanis ekkor kezdtek mezőgazdasági tevékenységbe a Kiskunsági Nemzeti Park területén. Szomor Dezsőék Apaj környékén azzal tevékenykedtek, hogy a gyenge minőségű szántóterületeket visszagyepesítették. Lépésről-lépésre haladva, 1992-ben a volt állami gazdaság területén egy új gazdálkodási tevékenységet kísérleteztek ki, amit a mai napig folytatnak. Ez pedig nem más, mint az általuk kikísérletezett és megtermelt fűmagkeverékekkel történő gyepesítés, valamint a környezet háborítatlanságának biztosítása. Ennek köszönhetően a Kiskunságban a mintagazdaság hathatós közreműködésével a tűzokálomány példányszáma 300-ról 600 fölé nőtt.

A 2010-es esztendő is komoly változást hozott a gazdaság életébe, ekkor nyitották meg húsfeldolgozó üzemüket, aminek fő profilja a magyar szürke marhahús feldolgozása volt. Főleg szalámit készítettek, ami leginkább nemzeti parki védett területeken nevelkedett szürke marhából és bivalyból készül, mégpedig kiváló minőségben.

Szomor Dezsőnek különös a szakmai kapcsolata az őshonos magyar állatfajokkal is. Nem a haszon reményében fogott bele a szürke marha, a bivaly és a mangalica tenyésztésébe, hanem mert úgy gondolta, hogy a tiszta vérvonalú ősi magyar állatfaj-

Fotó: HÁFTUN GYÖRGY

Szomor Dezső, a mintafarm tulajdonosa

kat érdemes az utókor számára megmenteni. Neki sikerült ezt az álmát megvalósítania, így ma már 4500 hektáron 3 ezer szürke marha, 700 bivaly és 1600 mangalica éli életét, mondhatni háborítatlan, természetes környezetben. A húsfeldolgozó változatos termékei ma már nemcsak idehaza, de a határon túl is kedveltek és keresettek. „Egyediségünk titka, hogy kézműves termékeinkben az állatok által legelt első fűszáltól az utolsó szem fűszerig, minden tiszta, egészséges környezetből származik. Így tudjuk garantálni a kiváló minőségű hús zamatát a kolbászban, a szalámban és minden más termékünkben”, fogalmazott az ügyvezető.

400 hektáros tógazdaság

A mintagazdaságban az őshonos állatfajok közül a hal sem maradhatott ki. Szomor Dezső 1994-ben döntően saját forrásból kezdett hozzá a gyenge termőképeségű szántóterületeken a halastavak építéséhez. Kezdetben 20 hektáron alakították ki az első tavat, amelyhez további 24 hektár kap-

csolódott. Tíz év alatt 400 hektárra bővült a tógazdaság, aminek nem csak a profittermelést szánta elsődleges feladatként. A klímaváltozás idején jelentősen felértékelődött egy tógazdaság mikroklímára ható, biodiverzitást növelő, multifunkcionális szerepe, amely mellett a haltermelésnek is nagy a jelentősége. A halastavak maguk is jelentős fészkelő és táplálkozó helyet kínálnak a különböző vízimadár fajoknak. Ma már nemcsak a nagy kócsag és a vörös gém alkot a tavakban kialakult nádasokban telepet, de beköltözött oda az ezeknél sokkal ritkább kanalasgém is.

A halastavak vízkormányzását minden évben úgy alakítják, hogy a fészkelésre alkalmas nádasokat magukba foglaló medencéket – az őszi, téli lehalászás után – a költési időszak kezdetére töltik fel. Ez egyrészt nagy biztonságot, másrészt zavartalanságot jelent az ott fészkelő madaraknak. A lápos vidéken térítésmentesen szétterített, illetve elpárolgó, mintegy 3 millió köbméter víz pedig a szűkebb-tágabb térség érdekeit szolgálja, mivel az részben csökkenti, ellensúlyozza a klímaváltozás miatti kiszáradás veszélyét. A halastavak a Duna-Tisza közén már önmagukban is nagyon fontos vizes élőhelynek számítanak.

A Szomor mintagazdaság által kialakított, több mint 500 hektár kiterjedésű vizes élőhelyből 100 hektárt szántók gyepesítésével hoztak létre úgy, hogy azt a térségben természetes gyepekből gyűjtött fűmaggal telepítették be. A gyepekre pedig a halastavakból évente több millió köbméter vizet engednek ki, illetve hagyják azt szétterülni. A gyepet késő ősztől a tavasz végéig elárasztó sekély víz valószínűleg madárparadicsomot hozott létre. Ez a vizes élőhely-rekonstrukció olyan sikeressé vált, hogy a terület elnyerte a Nemzetközi Jelentőségű Vizes Élőhely (Ramsari terület) címet.

Az ősszel elárasztott területeket, a tavasszal kihajtott állatokkal – vízi bivaly, szürke marha – legeltetik, így biztosítják azt, hogy sem az invazív növények nem tudják a területet elfoglalni, sem a honos fajokból nem tud olyan fűavar képződni, ami miatt a terület leromlana. A beavatkozás nemcsak a természeti értékek megőrzését, sőt gazdagítását szolgálja, hanem a legeltetési állattenyésztést is.

Amur és bivaly „összedolgoznak”

Ami a haltermelést illeti, Szomor Dezső elmondta, hogy mintagazdaságának a tó-

► gazdaság a gyöngyszeme. *Tölg István* segítségével tudta a haltermelés megvalósítani. Az elismert szakember éppen nyugdíjba vonult a TEHAG-tól, így volt elég ideje arra, hogy a tógazdaság felépítésében, majd a haltelepítésben is átadhassa a tapasztalatait. A ponty alapanyagokat a balatoni Varászló tógazdaságtól vették, és ez a tájfajta ma is kiváló húsmínőséget produkál, így gyorsan elkel a piacon. Elsősorban halkereskedőkkel alakult ki évtizedes szoros kapcsolat, így nem okoz gondot a piaci, háromnyaras ponty, és a kevés ragadozó hal értékesítése. Nem sok harcra és süllő van a tavakban, de ami igazán bosszúságot jelent, az a törpeharcsa elszaporodása.

Szomor Dezső érdekes történetet mesélt az amurról. A nádasok betelepítésével igazi tógazdasági környezet jött létre, amit az ügyvezető kifejezetten természetvédelmi okokból hozott létre. Az amur rendkívül izmos, nagy testű hal. Szája félig alsó állású, nagy szemei alacsonyan ülnek, ajkai

vaskosak, bajusza nincs. Háta zöldesbarana, oldala a pikkelyek fekete kontúrja miatt szürkés-ezüst, hasa sárgásszürke színű, úszói kissé vörhenyesek. A tejesek mellúszói tavasszal, a test felőli oldalukon érdes tapintásúak. A méteresre megnövő amur maximális tömege 30 kilogramm, de általában 4-10 kilogrammos példányok kerülnek a halászok hálóiiba. Melegkedvelő faj, de alkalmazkodik az alacsonyabb hőmérsékletre is. Növényevő, édesvízi hal, főleg fonalas algákat, lágyzárú hínárféléket, idősebb korában a nádat és különféle vízinövényeket eszik. Vízi növényből naponta akár testtömege 140 százalékát is képes elfogyasztani (ez az adat a száraz növény nedves/élő állapotában sokkal több), de természetesen minél melegebb a víz, annál gyorsabb az anyagcseréje is.

A nád gyorsan nő, és akkor is fejlődik, amikor az amur még nem táplálkozik. Ha viszont a nád a víz felszíne fölé ér, akkor az amur már nem tudja a zsenge leveleket, szárazakat fogyasztani. De itt a nád „karban-

tartásába” a bivaly is besegít, mert kedveli a frissen növe nádszárat, így amit az amur nem képes megenni, azt a bivaly jó ízűen elfogyasztja. A nád viszont szapora növény, ezért újabb és újabb szárazakat növeszt, amit viszont már az amur is szívesen fogyaszt. Szomor Dezső azt hangsúlyozta, hogy az amur és a bivaly kiváló párost alkot a nádasok karbantartásánál.

A haltermelés ma már saját szaporítással történik, mivel egy keltetőház is működik a gazdaságban.

Díj az innovatív tevékenységért

Az Ujhelyi Imre-díjat Szomor Dezső elsősorban nem a haltermelés miatt kapta, sokkal inkább az őshonos állatok törzslományának megőrzésében, prémium minőségű élelmiszertermékek előállításában elért eredményeiért. De jó érzés, hogy ebben a mintagazdaságban a hal, a haltermelés és -szaporítás is része a gazdaságnak.

H. GY.

Elhunyt Kovács-Bokor György, az utolsó nyílt vízi halászok egyike

Kovács-Bokor György 1956-ban Mátételken született. Kitartásának, tehetségének köszönhetően később sikeres, céltudatos, elszánt emberré vált. Az iskolában jó tanuló, jó eszű gyerek volt, tanulmányait erdészként fejezte be. A halakhoz és a természethez való kötődése már gyermekkorában belé ivódott.

Tanulmányai után, családjával Baján telepedett le, ahol 1981-ben megszületett egyetlen gyermeke, *Dani*. Gyuri hajón dolgozott hosszú éveket, majd az egyik utolsó dunai halászként tevékenykedett. Mindig kereste a víz és a halak közelségét. Olyan halász volt, aki képes volt a természetnek visszaadni, nemcsak elvenni. Ebből a kemény munkából teremtett tisztas megélhetést a családjának. Munkáját mindig a pontosság, elkötelezettség jellemezte. Később az üzleti életben korrekt, megbízható és elhivatott szakembernek ismerték. 1998-ban alapította meg a Halért Bt.-t, amit joggal nevezhetünk második gyermekének. Maximalizmusának, szorgalmas és kitartó munkájának köszönhetően nemcsak városszerte vált eredményessé a vállalkozása, hanem országos hírnévre, elismertségre tett szert a szakmában. Mindig a nehézségek inspirálták, soha nem adta fel, konokul csak előre tekintett.

Fiának tudást és lehetőséget adott át, aki már a génjeiben vitte tovább a

A zalaegerszegi Országos Halfőző Versenyen még együtt fotózkodtunk Kovács Gyurival

halak és az élővilág iránti rajongást. Kemény, szigorú szülő volt, de mindig nagyon büszke volt fiára, akivel évekig sikeresen együtt irányították a céget. Nagyra tartotta és tisztelte fia munkáját, akinek méltó módon adhatta tovább virágzó együttműködésüket.

Igazi halászemberként még abban az időben kezdett halat sütni-főzni, amikor az még a szegény emberek étele volt. Akkoriban még kizárólag a természetes vízi halászat által biztosított hal-fogásokból készítette a család számára

a legkülönbözőbb halételeket. Tette ezt egyrészt az állandó minőség ellenőrzési kötelezettség miatt, másrészt ezen étkek iránti szeretete miatt.

Imádott halat főzni, és közben beszélgetni, mesélni. Tagja volt a Bajai Halfőző Lovagrendnek, az egyik legjobb barátjával, dr. Novics Györggyel együtt tökéletesítették a bajai halászlé receptjét. Életének egyik célkitűzése, hogy országszerte népszerűsítse a bajai halászlét és a halfogyasztást. Eltökélt szándéka volt megismertetni azokat is a halfogyasztással, akiknek rossz tapasztalatai voltak a halételekkel kapcsolatban, a halhús mellékíze, a gyenge minőségű paprika, vagy a nem elégséges szakácstudás miatt. Mindezt csakis úgy tudta elérni, hogy kiváló minőségű alapanyagokkal dolgozott.

Támogatta a jó ügyeket, szívesen segítette a rászorulóknak. Életének utolsó éveit, szeretett Dunájának vizén, békés horgászattal tölthette, ahol a természet bőséges fogással áldotta meg. Talán ezzel jutalmazva odaadó, fáradhatatlan lelkesedését a halak iránt. Barátaira az utolsó időkben is számíthatott, mindig mellette voltak. Már egy ideje csatát vívott a szervezetét alattomosan megtámadó halálós kórral, a végsőökig küzdött, de a gondos kezelés és ápolás ellenére életgyertyájának lángja ellobbant.

Lehajtott fővel búcsúzunk tőle!

N. GY.

Megjelent a Magyar Halkönyv

A Halak Napján, március 20-án mutatták be hivatalosan a Magyar Halkönyvet, melynek négy szerkesztője (Ferincz Árpád, Staszny Ádám, Dérer István és Urbányi Béla) közül három a MATE Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézet munkatársa. A hiánypótló kiadvány az elérhető legfrissebb nemzetközi szakirodalmi adatokra, a lehető legteljesebb elterjedési térképekre, illetve a szerzők saját terepi tapasztalataira támaszkodva mutatja be a Magyarországon napjainkban előforduló, természetvédelmi, horgászati vagy gazdasági szempontból jelentős halfajokat.

Hosszú, hároméves és korántsem zökkenőmentes, de mindenképp izgalmas alkotási folyamat, amelynek talán legkönnyebb része volt megtalálni és koordinálni azt a 22 nagy szakmai tapasztalattal rendelkező szerző kollégát, akik közreműködtek az egyes halfajok leírásának elkészítésekor – jellemezte a munkát dr. Ferincz Árpád, a MATE AKI Természetvédelmi Halökológiai Tanszékének vezetője, a kötet vezető szerkesztője.

„Nem ért mindenki minden halhoz egyformán, így igyekeztünk úgy „kiosztani” az egyes halfajokat a kollégák között, hogy lehetőleg mindenki arról írhasson, amivel korábbi munkája során már foglalkozott. Az egyes fejezetek szerzőitől azt kértük, hogy ne vegyék elő a „nagy elődök” (pl. Berinkey László, Pintér Károly, Harka Ákos és Sallai Zoltán) könyveit, hanem tudatosan törekedjen az eredeti forrásmunkák (szakcikkek és saját terepi élményanyag) szintetizálására, hogy ne csak a külsínt tekintve szüllessen 21. századi minőségű, friss könyv” – tette hozzá a szakember.

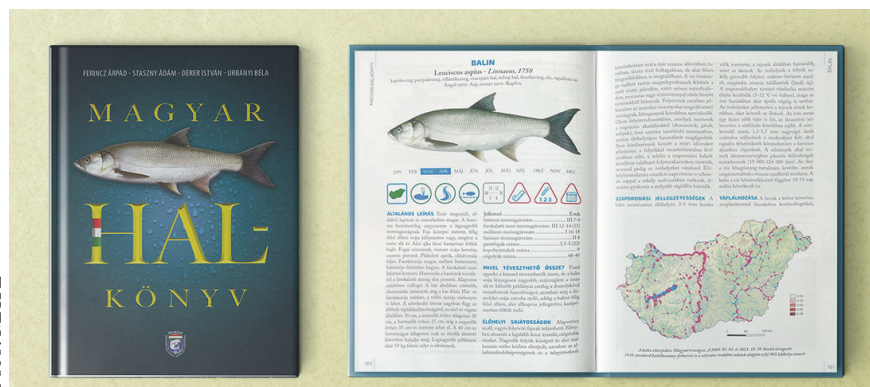
Mint mondta, további szempont volt a legújabb tudományos eredmények egyetemes, közérthető nyelvezetre való „lefordítása” is, hogy ne csak a tudományos közösség és az egyetemi hallgatók, hanem a horgászok és halbarátok kíváncsiságát is ki tudják elégíteni.

A kötet nagyon gazdagon illusztrált, a szükséges magyarázó rajzokon és elterjedési térképeken kívül minden egyes halfaj esetében találunk egy-egy művészi grafikát, illetve habitusfotót is – ilyen kiadvány korábban soha nem készült. A könyv természetesen tartalmazza az egyes fajok általános leírását, információt a növekedésről, szaporodásról, táplálkozásról és az élőhelyről, amelyet releváns esetekben kiegészít a horgászati és gasztronómiai jelentőség is. A „száraz tények” mellett kevésbé ismert adatokat, érdekességeket is olvashatunk

minden egyes fajról a „Ma is tanultam valamit” című fejezetben.

„Hogy miért tartott három évig? A többi közt azért, mert meg kellett fogni

tünk. A ritka fajok közül volt olyan, amellyel szerencsénk volt és gyakorlatilag elsőre előkerült, de volt olyan is, amelyet hat kolléga három halászgéppel felszerelve hajnalig „kergetett” a Mura erősen szűnyogos árterében, miután addigra már „végighalásztuk” miatta a Hernád hazai szakaszát... Sokkal kevésbé kalandosak, de annál izgalmasabbak voltak a szerzők, a szerkesztők és a lektorok közötti szakmai viták, amelyek egyes esetekben kifejezetten hosszúra nyúltak, de mindenképpen hozzájárultak az kivitelezését tekintve impozáns végeredményhez” – zárja ajánlóját Ferincz Árpád.

FOTÓ: MATE

a teljes magyar halfaunát ahhoz, hogy lefényképezzük őket. Halat fotózni önmagában sem egyszerű, a megfelelő technika kifejlesztésével is több hetet eltöltöt-

A Magyar Halkönyv jelenleg a kiadónál, a Magyar Országos Horgász Szövetségnél kapható, a következő e-mail címen: megrendeles@mahor.hu (MATE Sajtó)

Néhány haltermék 2024. év 17. heti bruttó fogyasztói ára (Ft/kg)

		Élő ponty	Friss				
			ponty-szelet	bőrös afrikai harcsa filé	busta törzs	busta szelet	lazac filé
Fogyasztói piacok, értékesítő helyek	Bp. Fővám téri csarnok	2500	3900	4200*	2700	2700	-
	Bp. Lehel téri csarnok	2350	4200	4200	2100	2000	9500
	Kecskemét	2400	3990	4700*	-	2100	9990
	Pécs	2590	4090	4990*	-	2990	-
	Székesfehérvár	-	4390	4490*	-	2150	9990
	Győr	-	3990	3590	1890	2150	7990
	Debrecen	2590	3999	4880*	2999	2999	7999
	Szolnok	2000	2940	-	1570	1570	-
	Békéscsaba	2390	4390	4950*	2290	2890	8490
	Gyula	-	3800	3700*	2300	2400	-
	Nagykanizsa	2290	4190	5190*	1590	2290	9890
	Kaposvár	2200	3750	4400*	2200	2750	8900
	Keszthely	2290	4190	5190*	1590	2290	9890
	Balatonboglár	1880	3830	3875*	-	1653	6815
	Szeged	3290	4490	6290*	3690	3990	11 590
Üzletek 2024. 4. 23.	budaörsi Auchan	1899**	2499**	2999**	2215	2798	9299
	budaörsi METRO	1899	3699	3999*	-	-	8989

*nyüzött, **akciós ár

Forrás: AKI felmérés

A tógazdálkodás a „jövő élelmiszer-rendszere”

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL), valamint a Magyar Akvakultúra Technológiai és Innovációs Platform (HUNATiP) elnökei, dr. Németh István és dr. Váradi László együttműködési, stratégiai megállapodást írtak alá a halászati ágazat innovációs tevékenységének fejlesztésére, erősítésére. A Halászati Lapok márciusi számában már részletesen írtunk arról, hogy miért fontos szervezet a HUNATiP, amely tulajdonképpen egy hidat épít a magyar és az Európai Akvakultúra Technológiai és Innovációs Platform (EATiP) között. Váradi Lászlóval beszélgettünk.

• Elnök úr, melyek a stratégiai megállapodás fontos elemei?

– A HUNATiP „tükörplatformja” az Európai Akvakultúra Technológiai és Innovációs Platformnak, amely szervezet az európai akvakultúra innováció „zászlóshajója”. A HUNATiP alakulásától kezdődően törekszik arra, hogy az innovációt segítő tevékenységet az ágazati szereplőkkel szoros együttműködésben végezze, akár úgy, hogy azok tagjaivá válnak az egyesületnek, illetve úgy, hogy azokkal megállapodást köt. A MA-HAL és a HUNATiP közötti stratégiai megállapodásnak négy kiemelt területe van: a hazai halellátás minőségi fejlesztésének segítése; a hazai és nemzetközi szakmai együttműködések fejlesztése; a különböző szintű szakmai továbbképzések fejlesztése, és az ágazat társadalmi elismerésének növelése. Az innováció egy komplex és hosszabb időtávra szóló tevékenység, így az innovációs folyamatok sikeres végrehajtásához alapvető szükség van az érdekeltek átgondolt és összehangolt együttműködésére. Ennek teremti meg az alapját a legutóbbi MA-HAL közgyűlésen aláírt stratégiai megállapodás.

• **Mielőtt konkrétan az ágazat helyzetéről, az innovációról beszélünk, tavaly két nagy nemzetközi halas rendezvényt tartottak, amelyek megrendezésében a szervezet meghatározó szerepet töltött be. Hogyan értékeli a két eseményt? Milyen előnyökkel járt ez a magyar halászati ágazat számára?**

– Az EAS évenként megrendezett „Európai Akvakultúra” konferenciája az ágazat legfontosabb szakmai eseménye, amely nemcsak egy tudományos tanácskozás, de egy kiállítás is egyben, olyan speciális fórumoknak ad teret, mint például a „Farmer Nap” vagy az „Innovációs Fórum”. Az EAS vezetésével együtt már évek óta próbáljuk elérni, hogy Magyarország rendezze

az EAS konferenciát. Az elképzelések szerint 2023-ban Budapest lett volna a rendezvény helyszíne, de az EAS igazgatótanácsa végül is Bécs mellett döntött. A szervezésben ugyanakkor továbbra is meghatározók maradtak a magyar szakértők, így én voltam a konferencia elnöke. Az európai akvakultúra „nagy rendezvényén”, amely 80 országból több mint 2500 résztvevőt vonzott, hazánk egy központi kiállítási standon méltóképpen mutatkozott be, és meghatározó szerepet játszott a „Farmer Nap” szervezésében. Amikor az EAS úgy döntött, hogy Bécsben lesz a konferencia, magam mondtam, hogy „ha a konferencia nem jött Budapestre, mi viszünk Magyarországot a bécsi tanácskozásra”. Úgy érzem, hogy ez sikerült, köszönhetően több magyar vállalkozásnak, szervezetnek és intézménynek. A bécsi EAS rendezvény tapasztalatai igazolták, hogy hazánk vezető szerepet játszik az európai édesvízi akvakultúra értékeinek megjelenítésében és elfogadtatásában, ami meg kell, hogy mutatkozzon az ágazat fejlődését szolgáló intézkedésekben és támogatásokban is.

– Az elmúlt év másik kiemelkedő szakmai rendezvénye a Szarvason megrendezett Nemzetközi Ponty Konferencia volt. Jómagam 2010-től aktívan vettem részt a konferenciasorozat elindításában, és az egyes tanácskozások szervezésében. A szarvasi találkozón törekedtünk a szélesebb nemzetközi kitekintésre, valamint a pontytermelési, illetve tógazdasági szektor értékeinek hiteles megjelenítésére, és a fejlesztés lehetőségeinek bemutatására. Nagy öröm volt számunkra, ami egyben a hazai pontytenyésztés értékeinek elismerését is jelentette, hogy a pontykonferenciák történetének legnagyobb létszámú rendezvényének adhattunk otthont, amin 17 ország több mint 110 szakembere vett részt. Nemzetközi konferenciák rendsze-

Élertfa Díj átvétele

res résztvevői is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a szervezésről és a programról. A Szarvasi Nemzetközi Ponty Konferencia is bizonyította, hogy Magyarország „nagy hatalom” az európai pontytenyésztésben, amire oda kell figyelni. A konferencián született „Szarvasi nyilatkozat” az európai édesvízi akvakultúra fejlesztésnek fontos és figyelemre méltó dokumentuma. Összességében megállapítható, hogy a szarvasi esemény a szakmai kapcsolatok erősítésén túl, jól szolgálta az európai pontytenyésztés, illetve a tógazdálkodás széles körben történő bemutatását, a fejlesztés lehetőségeinek feltárását, emellett konkrét javaslatok is születtek az ágazat speciális adottságainak kihasználására.

• **Hogyan látja az édesvízi akvakultúra helyét, szerepét az Európai Unióban?**

– Tény, hogy az Európai Unióban a teljes halfogyasztás, ami magában foglalja a kagylókat, rákokat és egyéb vízben termelt emberi fogyasztást szolgáló élőlényeket, mindössze 4 százaléka származik az édesvizekből. Magyarország a legnagyobb édesvízi halfogyasztó az EU-ban, de hazánkban is eléri a 70 százalékot a tengeri halak fogyasztása. Bár lényeges változás a fogyasztás összetételében nem várható, mégis vannak lehetőségek az édesvízi halak és haltermékek termelésének és értékesítésének növelésében. Ezeket a lehetőségeket kell reálisan számba venni, és felkészülni azok kihasználására. Általánosságban ismertek ezek az esélyek, hiszen az évszaktól független, illetve közeli piacokra történő ellátás, a feldolgozás, illetve a hozzáadott érték növelése, a fenntarthatóságot garantáló minősítés, a termékválaszték bővítése, a fogyasztás ösz-

tőnzése szerepel az édesvízi akvakultúra termékek termelésének és értékesítésének a növelésére irányuló programokban. Fontos azonban a programok alaposan megszervezett, professzionális végrehajtása a legújabb technológiák (beleértve a digitális, információs technológiákat) adta lehetőségek alkalmazásával. Ehhez szükséges az innováció, illetve az érdekeltek együttműködése. Vannak ugyanakkor olyan fel nem tárt piaci lehetőségek is, mint például az EU-ba, illetve Európába bevándorlók édesvízi halfogyasztási igényének kielégítése. Talán meglepő, de statisztikai adatok igazolják, hogy a pontyfogyasztás magasabb az Egyesült Királyságban, mint a pontytermelő kelet-európai országokban. A bevándorlók által elfogyasztott ponty legnagyobb részét Európán kívülről importálják, például Mianmarból.

• **Az édesvízi akvakultúrán belül a tógazdálkodás az a szektor, amelyik nemcsak halaknak, mint élelmiszereknek a termelésével és forgalmazásával foglalkozik, hanem szolgáltatásokat is nyújt, ám ezt a multifunkcionális tevékenységet még mindig nem ismerik el Brüsszelben. Lesz-e változás ezen a téren?**

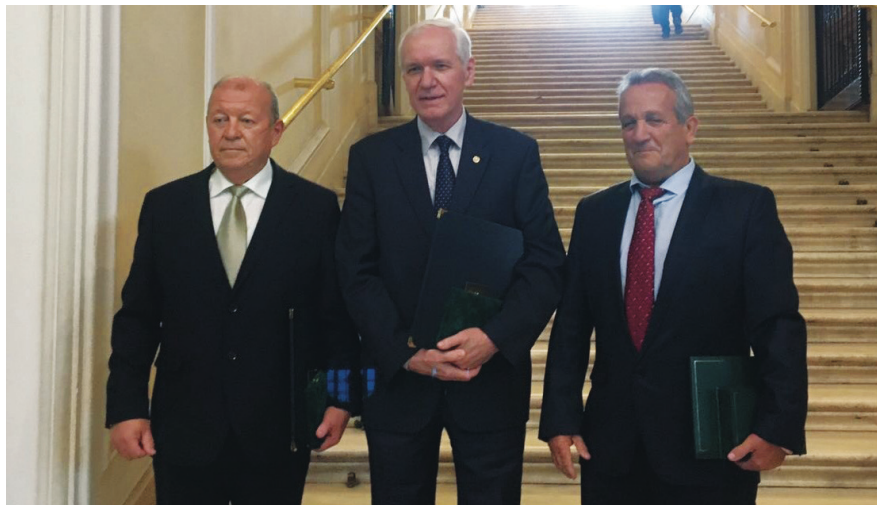
– További közös erőfeszítésre van szükség annak érdekében, hogy a tógazdaságok által nyújtott olyan közhasznú szolgáltatások, mint például a vizes élőhelyek fenntartása, anyagi elismerésben részesüljön. Az EU-ban az utóbbi években egyre erősebbé válik a tógazdálkodási lobb. E folyamatot magyar szakemberek is segítik, elsősorban nemzetközi szervezetekkel, mint például a FEAP-al, az EATiP-el és az EUROFISH-el együttműködve.

Az EU természetes vizeinek hasznosításában számottevő, és növekvő fontosságú tényező a horgászat. Az akvakultúrát, és a horgászatot reprezentáló szervezetek együttműködése kölcsönösen előnyös mindkét szektor számára. Magyarország, illetve a MA-HAL és a MOHOSZ stratégiai együttműködése jó példa erre. Ezt a példát értékeljük együttműködést tovább kell folytatni, és gazdagítani.

Az EU édesvízi akvakultúra szektora, annak termelőüzemei, intézményei, szervezetei és szakemberei révén olyan technológiákkal, tudással és tapasztalatokkal rendelkeznek, amelyek jól hasznosíthatók a világ más régióiban. Ezt azért tartom szükségesnek megemlíteni, mert a bolygó akvakultúra termelésének mintegy 85 százaléka édesvizekből származik. Az európai részvétel a bolygó édesvízi akvakultúra termelésének fenntartható fejlesztésében a globális célok teljesítését is szolgálja, különös tekintettel a fejlődő országokra, de a szellemi export révén előnyöket is jelent.

Az akvakultúra helyzetét értékelve az EU-ban ki kell emelni, hogy általában az akvakultúra, de azon belül különösen az édesvízi akvakultúra az az élelmiszertermelő ágazat, amelyik a legjobban megfelel környezetünk védelmét szolgáló hosszabb távú céloknak. A Zöld Megállapodás, és a kapcsolódó „Biodiverzitási” és „A termőföldtől az asztalig” stratégiák céljainak teljesítésével az EU 2050-re „klímasemlegesé” válik. Az akvakultúra egy viszonylag „fiatal” élelmiszerrendszer, amelyben olyan hagyományos rendszerek is működnek, mint a tógazdálkodás. Ez előny abban a tekintetben, hogy képes jobban megfelelni az elvárásoknak, és a változó (egyre szigorúbb korlátozásokat tartalmazó) szabályzó rendszernek. Sokkal nehezebb helyzetben vannak azok az agrár-ipari élelmiszerrendszerek (pl. az intenzív szántóföldi növénytermesztés), amelyeknek jelentősen változtatniuk kell az alkalmazott technológiákon. Az átállás nem egyszerű folyamat, ahogy azt érzékelhetjük is. Az átállással együtt járó feszültségek kezelése során, sajnos kisebb figyelmet kapnak

támogatással végrehajtható fejlesztések. Alapvető fontosságú azonban, hogy akár a termelés, akár a feldolgozás versenyképességének, illetve fenntarthatóságának növelése innovatív módon, tudás alapú fejlesztési programok keretében történjen. Fontosnak tartom, hogy egy-egy fejlesztési program szervesen illeszkedjen az adott értékláncba. A fejlesztések során látni kell, hogy melyek azok a termékek, amelyeket a fogyasztók igényelnek, és hajlandók azokat megfizetni. A technológiafejlesztéseket e célhoz igazítva kell megtervezni és végrehajtani. A MAHOP Plusz a tógazdaságoknak a természet- és környezetvédelmi, illetve vízgazdálkodási korlátozások miatti hozamkieséshez biztosít támogatást, valamint a termelési költségek kényszerű növekedését is kompenzálhatja. El kell azonban érni azt – a FEAP-al és az EATiP-el együttműködve – hogy a halastavak a vizes élőhelyek fenntartása érdekében tudatosan végzett, és kimutatható értékű szolgáltatásért kapjanak támogatást, ami ne legyen termeléshez kötött kompenzáció. Hosszabb távon erősödik majd a tó-

A hazai halgazdálkodás nagy öregjeivel, Németh Istvánnal és Lévai Ferencsel

azok az élelmiszerrendszerek, amelyek jobban szolgálják a környezet védelmét, illetve a klímasemlegesség elérését. Ettől függetlenül tovább kell folytatni, illetve erősíteni kell az akvakultúra, illetve azon belül az édesvízi akvakultúra értékeinek elismertetését. Tudományosan alátámasztva úgy kell megjeleníteni az akvakultúrát a döntéshozók és a társadalom előtt, mint a „jövő élelmiszerrendszerét”.

• **Milyen kihívásokkal kell a magyar halászatnak megküzdenie?**

– Az unió akvakultúrájának helyzetelmzése bemutatta a kihívásokat és lehetőségeket is, amelyek általánosságban a magyar halászati ágazatra vonatkozóan is igazak. A kihívásokra választ adhatnak a MAHOP Plusz program keretében uniós

gazdaságok természeti értékek fenntartó szerepe, amit el kell ismertetni, mert nem is a termelés kiesése, hanem a vizes élőhelyek degradációja, illetve megszűnése lehet az igazi veszély a jövőben.

A tógazdaságok sajátos szerepének elismertetésére irányuló lobbierő további növelésére jó lehetőséget kínál ez év második felében az EU magyar elnöksége. A MAHOP Plusz program kétségtelenül jelentős forrásokat biztosít a hazai halgazdálkodás innovatív fejlesztésére, de az ágazatfejlesztés nem korlátozódhat ezekre a forrásokra. A MA-HAL-HUNATiP együttműködés keretében fel kell tárni más finanszírozási lehetőségeket, akár innovációt, akár más nem-haltermelés fejlesztését szolgáló forrásokat. Bár a hazai

► halgazdálkodásra gyakorolt közvetlen hatása nem vehető össze egy MAHOP Plusz programéval, magam részéről nem becsülém alá a magyar szellemi exportban rejlő lehetőségeket. A globális fejlesztési célokkal összhangban végzett, elsősorban fejlődő országok élelmiszer-ellátásának javítására irányuló magyar szakértői munkának nagy hagyománya van Magyarországon, aminek a fénye megkopott az utóbbi időben. Hazai akvakultúra szakértők nemzetközi fejlesztési programokban való részvétele a szellemi exportból származó közvetlen előnyökön túl, hozzájárulna az akvakultúra nemzetközi elismertségének növeléséhez, ami segítheti a magyar érdekek képviseletét az EU-ban is.

• Mit kell tenni az ágazat szereplőinek?

– Úgy látom, hogy a hazai halgazdálkodási ágazat szervezetében megvan a vállalkozások, az intézményi háttér és a szakirányítás közötti konstruktív munkakapcsolat. Megjegyzem, nincs ez így minden országban. E kapcsolatrendszer, amelyben a vállalkozások részéről meghatározó szerepe van a MA-HAL-nak, segítheti, illetve segíti is az ágazat működését, fejlődését nagyban befolyásoló szabályozók, támogatások, és egyéb feltételek kedvező alakítását. Fontosnak tartom, hogy ez a kapcsolatrendszer tovább erősödjön, amihez az ágazat minden szereplőjének hozzá kell járulnia. Az is fontos azonban, hogy a vállalkozások nyitottak legyenek az innovációra, és nemcsak a termelési technológiák fejlesztésében, hanem a feldolgozás, a marketing, a kommunikáció területein is. Az élelmiszer-ellátás egyre komplexebb és egyre inkább nem is ágazatokról, hanem élelmiszerrendszerekről beszélünk. Szükséges, hogy a halgazdálkodás jól pozícionálja magát az élelmiszer-ellátás rendszerében, feltárjon észszerű és kölcsönösen előnyös kapcsolódásokat más ágazatokkal, erősítse alkalmazkodó, és ellenálló képességét, mindezeket célszerűen egy jól átgondolt stratégia mentén. Ezek természetesen nem egy-egy vállalkozás szintjén jelentkező feladatok, de az ágazati szereplőknek meg kell ismerniük a fejlődési tendenciákat, véleményt kell nyilvánítaniuk, és részt kell venniük az ágazat sorsát befolyásoló folyamatokban, amire a MA-HAL tagság és egyéb szakmai fórumok révén úgy érzem adott a lehetőség.

• **Végezetül: milyen változásokra van szükség idehaza a kutatás, fejlesztés, innováció terén? Hogyan látja a MATE-AKI-HAKI szerepét, min kellene változtatni?**

– Most, amikor szinte aggasztó mértékben felgyorsultak a társadalmi és gaz-

dasági folyamatok, életbevágó szükség van a „józan észre”, illetve a természet- és társadalom tudományi kutatások eredményeit hasznosító, tudásalapú döntésekre. Ez különösen igaz a stratégiai fontosságú élelmiszer-ellátásra, amelyik olyan kritikus stratégiai erőforrásokat hasznosít, mint például a víz, a termőföld, illetve a genetikai alapok. Bár továbbra is alapvető fontosságú az új ismeretek megszerzésére irányuló tudományos tevékenység, szerintem nagyobb figyelmet kellene fordítani a meglévő ismeretek hasznosítására. Nagyon aktuálisnak tartom azt a bölcsességet, hogy életünket nem önmagában a tudás, hanem a tudás alkalmazása változtatja meg. A halászat és az akvakultúra te-

közi kapcsolatrendszerével (kiemelten a FAO-s, a kelet-európai és az ázsiai kapcsolatokat), az EU-s, illetve a hazai szakmai közéletben való aktív részvételével. Úgy gondolom, hogy a HAKI-nak az évtizedek alatt kialakult szervezete, infrastruktúrája, értékes nemzetközi kapcsolatrendszere bizonyította életképességét, illetve hasznosságát. A korábban önállóan (hozzáteszem sikeresen) működő HAKI-nak a MATE szervezetébe történő integrálásával megváltozott a menedzsment struktúrája, ami szükségszerűen átmeneti nehézségeket jelent, de egy stabil egyetemi háttér, és az egyre komplexebb problémák megoldásához szükséges munkamegosztás lehetősége, hosszabb távon előnyös a

Az EAS örökös tagsági díj átvétele

ületén működő hazai kutatóműhelyek nemzetközi színvonalú tevékenységének köszönhetően sok olyan K+F eredmény áll rendelkezésünkre, amelyek alkalmazása jelentősen hozzájárulhat az ágazat versenyképességének javításához. A MA-HAL és a HUNATip stratégiai megállapodásában foglaltak következetes végrehajtása is segítheti az ágazat tudásalapú fejlesztését, amelyben jelentős szerepet kaphat a meglévő tudományos eredmények alkalmazása. A MAHOP Plusz program több intézkedése is támogatja a K+F eredmények alkalmazását.

A HAKI a hazai halgazdálkodásnak több mint 110 éves ágazati kutatóintézete évtizedek óta szolgálja a hazai halgazdálkodás fejlesztését kutatással és fejlesztéssel, hazai és nemzetközi szakmai rendezvények szervezésével, széles körű nemzet-

HAKI és a MATE, illetve az ágazat számára is. Én bízom benne, hogy a MATE szervezetében működő HAKI meg tudja őrizni, illetve tovább tudja fejleszteni sajátos, egyedi értékeit. Az intézet erős bástyája a Szarvason évtizedek alatt létrejött, a vízgazdálkodáshoz kötődő agrárkutatási, fejlesztési, továbbképzési és innovációs komplexumnak, amely egyaránt szolgálja a vízgazdálkodást, az öntözést, a rizstermesztést, és a halgazdálkodást. A Körös holtág mentén az egykori „csordajárás” nevű területen a HAKI elmúlt évtizedekben végzett fejlesztési eredményeire alapozva jött létre ez a komplexum, ahol nem csak K+F intézmények, (pl. HAKI, ÖVKI) de vállalkozások (pl. Szarvas-Fish Kft., Haltáp Kft.) és non-profit egyesületek (pl. NACEE, HUNATip) is működnek.

H. GY. – V. L.